

Smalnäbbad nötkråka *Nucifraga caryocatactes macrorhynchos*. 1 under december i Norrbyområdet inne i Örebro (TA) samt 17.10 Aslaholmen, Kvismaren (JP, ÄP). Båda sågs på nära håll, av näbbform och oskyggt beteende att döma sannolikt denna ras.

Ringtrast *Tudus torquatus*. Uppträdde ovanligt talrikt under vårsträcket: 34 rapporter 10-29.4, som mest sågs samtidigt en flock på 8 ♂ 16.4 vid Urberget, mell. Kilsbergen (LB).

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*. 1 juv. ♂ 18-19.6 Malgräva, Asker (JP, AW).

Vitstjärnig blåhake *Luscinia svecica cyanecula*. 1 ♂ 8.5-29.6 Oset (UA, LJ), 1 ad. ♂ ringmärktes 4.7 Hidingsta, Kvismaren (BT).

Flodsångare *Locustella fluviatilis*. Vid Kvismaren 1 ex. 31.5-2.6 Sörön, 12.6-23.7 Banvallen (HJ) och 1.7 Kvinnersta (JÖ).

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*. Riksinventeringsart. 1 ex. 29.5 Rynningeviken, Oset (BT), 30.5-4.7 Vibysjön (SB) och 15.7 Vallen, Kvismaren (BT).

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*. Vid Kvismaren 1 ex. 14-19.6 Öby kulle och 18.6 Banvallen (HJ), 1 ex. 1-21.6 och 1 ex. 15-22.6 Oset (HC, DL), 2 ex. 27.6 Tysslingen (EN) och 1 ex. juni Lerbrotopp, Åtorp (LA).

Höksångare *Sylvia nisoria*. 1 juv. ringmärktes 19.8 Vallen, Kvismaren (ÄP).

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*. Första häckningen i landskapet konstaterades i mitten av juli i S. Hammarens naturreservat, Järnäs, vid n. Hjälmarsstranden. Hanen utfärgad. Boet innehöll 4-5 halvstora ungar (HEK, LL, LES).

Varfågel *Lanius excubitor*. Första häckningen i Närke konstaterades 6.7 då 4 nyss flygga ungar sågs vid Stubbetorp, SÖ Degerfors (LA, BSn).

Västmanland 1970

Föregående rapport var införd i VF 29 (1970): 237-240.

Gråhakedopping *Podiceps griseigena*. 1 ex. 27.9 Glåpen, V Surahammar (AS).

Svarthakedopping *Podiceps auritus*. Tydlig minskning i Gussjön (HA, SB), 10 par 18.5 (BK). Häcklokaleras antal ökar däremot.

Svarthalsad dopping* *Podiceps nigricollis*. 1 i vinterdräkt 4.10 i Gussjön (CE, KE).

Häger *Ardea cinerea*. Riksinventeringsart. Enligt ortspresen häckning N Storå. Iakttagen där 15.5. Dessutom 2.8 vid Råsvälen och 27.8 vid Vasselhyttan (OA). Ses allt oftare i landskapet. Snatrand *Anas strepera*. 1 par 22.5 i Norsa (AE). 1 ♀ 13-19.9 i Gussjön (SB, KE, CE).

Bergand *Aythya marila*. 4 ex. 23.4.65 i Gussjön (CEE). 1 ♂ 9-15.4 Västerås djuphamn (PM, CK, SK), 1 ♂ 1.5 i Norsa (AE), 1 ♂ 29.8 Gussjön (BO m.fl.).

Vitögd dykand* *Aythya nyroca*. 1 ♂ 7.4 i Kolbäcksjön vid Västanfors k:a (IG m.fl.). Foto. Ny för Vstm.

Svartpannad törnskata* *Lanius minor*. 1 ex. 28.7 S Tysslingen (RL, JÖ).

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*. En flock på ca 40 vid Hällabrottet, Ö Kumla, under september (EC) torde vara en av de största som iakttagits i landskapet. Arten är dessutom rapporterad från sju lokaler under häckningstid.

Snösiska *Carduelis hornemanni*. Ex. visande snösiskans karaktärer rapporterade enligt följande: 8 ex. 1.3 Laxå (GS), 1 ex. 7.3 Annaboda, Kilsbergen (JL), 22.3 Öby, Kvismaren (ÄP) samt 8.4 Hallsberg (NOA).

Lappspary *Calcarius lapponicus*. Ca 60 ex. 24.4-2.5 vid Nynäs, Kvismaren (Kv. fstn). Tidigare är endast en flock av denna storleksordning känd: ca 100 ex. 3.5 1960 ävenledes vid Kvismaren.

AA=Axel Adolfsson, AF=Anders Finnstedt, AW=Axel Wijk, BB=Bo Bäckström, BL=Björn Lorin, BM=Bo Mörnerud, BS=Bertil Svensson, BSn=Björn Sandgren, BT=Bo Thyselius, BÖ=Bengt Österberg, CJ=Conny Johansson, CP=Christer Persson, CR=Caj Runesson, DL=David Lundegård, EC=Erik Carlén, EE=Evert Engkvist, EN=Erik Nordberg, FA=Folke André, FK=Folke Karlsson, GL=Gunnar Ljung, GO=Gunnar Odencrants, GS=Gustav Ström, HC=Håkan Carlestam, HEK=Hans-Erik Karlsson, HG=Harry Gustavsson, HU=Håkan Johannesson, JA=Jan Andersson, JG=Jan Gunnarsson, JL=Josef Lövgren, JO=Jan Olsson, JP=Jan Pettersson, JÖ=Jan Österberg, KB=Knut Borg, KEL=Karl-Erik Larsson, KJB=Karl-Johan Bondeson, KL=Kent Larsson, Kv. fstn=Kvismare fågelstation, LA=Lennart Ahlén, LB=Lars Brolund, LES=Lars-Erik Spritt, LG=Lars Grufberger, LJ=Lars Johansson, LL=Lars Löfgren, LS=Lennart Samzelius, MR=Mats Rosenberg, NOA=Nils Olof Andersson, OL=Olle Liljedahl, OP=Ove Pettersson, RK=Ragnar Karlsson, RL=Ronnie Lindquist, RN=Ragnar Nilsson, RO=Rune Olsson, SB=Sune Björkwi, SH=Stefan Hult, SOP=Sten Ove Pettersson, TA=Torbjörn Andersson, TF=Tommy Forslund, TH=Tore Hanson, TN=Tage Nilsson, UA=Ulf Andersson, UI=Ulf Israelsson, UT=Urban Toresson, AP=Ake Pettersson.

Rapportkommittén för Närke
Ragnar Nilsson

Alfågel *Clangula hyemalis*. 1 ex. 21.3 vid hamnen Västerås (CK, SK). 1 ♀ 4.5 i Norsa (AE). Tydligt sträck längs Kolbäcksjön. Under våren i ej uppgivet antal i Surahammars-trakten (HW). 2 ex. 28.4 Gnien, Rännäs (BE, LE). 1 ex. 22.2, 8 ex. 28.4, 12 ♂ 6.5 vid Fagersta (SFU).

Svarta* *Melanitta fusca* 1 ♀ 7.2 vid Amänningen, Virsbo (LP).

Sjörre *Melanitta nigra*. Regelbunden på värsträcket. Första höstiakttagelserna för landskapet: 1 ex. 28.10 Gryten, 1 ex. 28.10 och 2 ex. 2.11 S. Lisjön, samtliga Surahammars-trakten (HW).

Sädgås *Anser fabalis*. 325 ex. 2.5 vid Askövik (ML). F.ö. regelbunden på genomsträck.

Vitkindad gås *Branta leucopsis*. 1 ex. 25.4 på över-svämmande ängsmark SV Ervalla k:a tillsammans med 2 kanadagäss (RN m.fl.). Foto.

Knölsvan *Cygnus olor*. Minskar alltmer. Häckar ej längre i Virsbo eller i "Iergroparna" i Sala. Kungsörn *Aquila chrysaetos*. Övervintrar årligen vid Mälaren. Allt fler höst och vinteriakttagelser, t.ex. vid Rännäs, Virsbo och Fagersta.

Brun glada *Milvus migrans*. 1 ex. 22.5.67 Askövik (MM). 1 ex. 14.6 Kilbäcken, Rännäs (SL).

Antalet kungsörnar *Aquila chrysaetos* som iakttas höst och vinter i Västmanland tilltar. Här en ungfågel. Foto: Karl-Erik Fridzén.

Havsörn *Haliaeetus albicilla*. 1 ex. nov. 1967 vid Gläpen, Surahammar (AS). 1 ex. 18.1 Arboga-trakten (HEK). 1 ex. i januari vid Fläckebo (RN). Inga rapporter föreligger från Mälaren.

Rapphöna *Perdix perdix*. 2 ex. 8.5 Backgården, Fagersta (IG). Ej observerad i Sala-trakten men en stam lär ha funnits vid Saladamm samt en vid Norrby vintern 1969/70 enligt ortsbefolkning och lokalpress (SB). 16 ex. Lövsta-Näsby, SV Västerås (HJ m.fl.).

Vaktel *Coturnix coturnix*. 1 ex. slog 7.6 och 20.6 vid Rynninge by, ca 2 km ö Ullersåker, intill närkegränsen (BR).

Kornknarr *Crex crex*. 1 ex. 19.6 Asköviken (ML).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*. 11 ex. 19.5 Gnien, Ramnäs (BE). 21 ex. i maj Västersjön, Surahammar (SBF).

Roskarl *Arenaria interpres*. 1 ex. 10.5 Västsura, Surahammar (TS, GL) och 18.5 i Norsa, Köping (AE). Något ex. årligen på ön Skorven i Mälaren (HJ m.fl.).

Dubbelbeckasin *Gallinago media*. 1 ex. i maj vid Surahammar (SBF), 24.5 Strömsholm (BR, LR), 24.5 Björso, Fagersta (EK, KB) och 10.7 Vena mosse, SV Nora stad (AS).

Kustsnäppa *Calidris canutus*. 1 ex. 7.9 i Surahammar (GL).

Småsnäppa *Calidris minuta*. Ca 20 ex. under hösten Västersjön, Surahammar (GL), samt 2 ex. Asköviken (HJ).

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*. 3 ex. 24.5 vid Asköviken (OB m.fl.). 1 ex. stannade i en vecka (HJ). Ny för Vstm.

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*. 1 ♀ 23.5 Frövisjön, Skultuna (CK m.fl.).

Dvärgmåsar *Larus minutus*. Har observerats i Köping och Ramnäs. Vid huvudtillhållet som mest 6 ex. 30.5, därav 2-3 boruvande fåglar på jordvall vid översvämmad åker ca 200-300 m från sjöns sommarvattenstånd. Då vattnet drog sig tillbaka övergavs bona (PO).

Svarttärna *Chlidonias niger*. 1 ex. 9.5 Morskogasjön (OA). Endast två rapporter från Asköviken: 1 ex. 23.5 (UK) och 24.5 (OB).

Silvertärna *Sterna paradisaea*. 1 ex. 13.5 Backgården, Fagersta (PA).

Turkduva *Streptopelia decaocto*. En häckning vid Frövi (EJ). Häckar årligen i Västerås (HJ). 1 ex. 24.5 Hedtjärn, Fagersta (EK).

Nattskärna *Caprimulgus europaeus*. Riksinventeringsart. Fyra rapporter om sammanlagt 5 ex. samt en häckning vid Nykolningen, Sala, 1 unge (SÖ, SB).

Kungsfiskare *Alcedo atthis*. 1 ex. i aug. Järleån, v. Vstm (OA).

Härfågel *Upupa epops*. 1 ex. 12.10 i Västerbykil och Mälby, båda Västerfärnebo. 1 ex. 26-28.10 Färna, Gunnilbo (JÖ, KÖ), 31.10 och 2.11 i Dingtuna (CW, KW, WG).

Gråspett *Picus canus*. 1 ex. 31.1 Dalvik, Fagersta (KH, SS), 26.10 Bistorp, Fagersta (PÅ).

Sommargylling *Oriolus oriolus*. 1 ex. 14.6 vid Asköviken (GA m.fl.).

Lavskrika *Perisoreus infaustus*. 1 ex. i juni 15 km NÖ Lindesberg (OA).

Gråshoppssångare *Locustella naevia*. Numera regelbunden i så gott som hela landskapet.

Flodsångare *Locustella fluviatilis*. 1 ex. i juni Nyckelön, Mälaren (EB, BW) och Fullerö, Västerås (LL, LJ).

Kärrsångare
Svartber
Mindre fl
1963 vic
vid Stor
hage, R
och 18.6
Varfågel
slutet av
bevisad
Rosenfink
teras nu
skapet
Tallbit Pin
hagen,
antal un
Suraham
Ortolanspa
sjungand

Västmanlands
Smådoppin
sjön, Str
Storskarv I
Lisjön (I
Snatterand
SB).
Alfågel C
Ramnäs
Sjörre Me
24.10 As
Storskrake
1 500 ex.
Salskrake
våren är
nov., t.ex
Ejder Som
SL), Ny
Gravand T
SB).
Bläsgås A
5 ex. 29.4
Ny för V
Sädgås Ans
(SL m.fl.
Spetsbergsg
20.7-3.8
Sångsvan C
under en
Mindre så
regelbunc
11-14.4 C
sjön (SL
Ormvråk B
rapporter
tio åren.
Pilgrimsfalk
Ingen hä
Jaktfalk F
(LL m.fl.
Vaktel Cot
(ML) och
m.fl.).

- Kärnsångare *Acrocephalus palustris*. 1 ex. 18.6 Svartberget, Fagersta (SS).
 Mindre flugsnappare *Ficedula parva*. Häckning 1963 vid Gäddeholm, Västerås (SJ). 1 ex. 23.5 vid Storsjön, Möklinta (SL, HE), 14.6 Alvars hage, Ramnäs, 14.6 Norrsjön, Surahammar (HE) och 18.6 Mårdshyttan, v. Vstm (GA m.fl.).
 Varfågel *Lanius excubitor*. 5 ex. varav 3 juv. i slutet av juni vid Alten, Fagersta. Häckning ej bevisad men mycket trolig (TJ m.fl.).
 Rosenfink *Carpodacus erythrinus*. Arten rapporteras nu från så gott som alla hörn av landskapet.
 Tallbit *Pinicola enucleator*. 12 ex. 29.11 i Hammarhagen, Sala (SB). Observerades i inte angivet antal under nov. och dec. på flera platser runt Surahammar (HW).
 Ortolansparv *Emberiza hortulana*. Minst 24 ♂ sjungande på olika platser i landskapet.

Dvärgsparv *Emberiza pusilla*. 1 ex. 24.9 Tegelbruket, SV Skinnskatteberg (PA). Ny för Vstm.

AE=Arne Eklöv, AS=Arne Sjögren, BE=Bertil Eriksson, BK=Bo Kumlin, BO=Bertil Oidén, BR=Bo Runesson, BW=Bertil Walidén, CE=Claes Eliasson, CEE=Carl-Erik Ekman, CK=Claes Karlsson, CW=Carina Westerberg, EB=Erik Berggren, EJ=Erik Jansson, EK=Eero Kauramäki, GA=Göran Andersson, GC=Göran Cedervall, GL=Göran Lundkvist, HA=Hans Avelin, HE=Harald Eriksson, HEK=Hans Erik Karlsson, HJ=Holger Johansson, HN=Harald Nilsson, IG=Ingvar Grankvist, JÖ=John Öhlin, KB=Kjell Bergkvist, KE=Kjell Eklund, KW=Karin Westerberg, KÖ=Karin Öhlin, LE=Lennart Eriksson, LJ=Lars Johansson, LL=Lars Lindell, LP=Lars Palmkvist, LR=Lennart Risberg, ML=Mats Logander, MM=Max Melin, OA=Ola Almkvist, OB=Ola Björin, PA=Per Angelstam, PN=Per Magnusson, PO=Per Olsson, PÅ=Per Åhlin, RN=Ragnar Nilsson, RNA=Ramnäs naturklubb, SB=Stefan Björklund, SBF=Surahammars biologiska förening, SFU=Fältbiologerna Fagersta, SJ=Sören Johansson, SK=Stefan Karlsson, SL=Sören Larsson, SS=Stefan Svenaeus, TJ=Torbjörn Jansson, UK=Ulf Karlsson.

Rapportkommittén för Västmanland
Arne Sjögren

Västmanland 1971

- Smådopping *Podiceps ruficollis*. 1 ex. 4.4 i Lagårdsjön, Strömsholm (PM).
 Storskarv *Phalacrocorax carbo*. 1 ex. i sept. i Södra Lisjön (BE).
 Snatterand *Anas strepera*. 1 ♂ 25.4 Gussjön (KE, SB).
 Alfågel *Clangula hyemalis*. 1 ex. 18.4 Skärpan, Ramnäs (HE).
 Sjöorre *Melanitta nigra*. 5 vårobservationer. 1 ex. 24.10 Asköviken (AL, HH).
 Storskrake *Mergus merganser*. Storsamling: ca 1 500 ex. 1.11 Glåpen (BE).
 Salskrake *Mergus albellus*. Fler observationer på våren än på hösten. Talrik i Asköviken sept.-nov., t.ex. 22 ex. 15.10 (HH, LL).
 Ejder *Somateria mollissima*. 1 ♂ 2.5 Gnien (BE, SL), Ny för Vstm.
 Gravand *Tadorna tadorna*. 2 ex. 2.5 Gussjön (KE, SB).
 Bläsgås *Anser albifrons*. 1 ex. 18.4 Gnien (SL). 5 ex. 29.4 i en sädgåsflock över Asköviken (ML). Ny för Vstm.
 Sädgås *Anser fabalis*. 300 ex. 1.5 Klysen, Ramnäs (SL m.fl.).
 Spetsbergsgås *Anser fabalis brachyrhynchus*. 1 ex. 20.7-3.8 i Västersjön (BE m.fl.).
 Sångsvan *Cygnus cygnus*. Över 500 ex. noterades under en sträckräkning i landskapet 18.4.
 Mindre sångsvan *Cygnus bewickii*. Ses alltmer regelbundet under vårflyttningen. 1 ex. 28.3 och 11-14.4 Gnien (NK), 28.3-3.4, 12 och 17.4 Fläcksjön (SL m.fl.) och 24.4 Virsbo (PÅ m.fl.).
 Ormvråk *Buteo buteo*. 1 ex. 30.1 Storå (OA). Ej rapporterad som övervintrande under de senaste tio åren.
 Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*. 3 observationer. Ingen häckning känd.
 Jaktfalk *Falco rusticolus*. 1 ex. 9.10 Asköviken (LL m.fl.).
 Vaktel *Coturnix coturnix*. 1 ex. 30.5 Asköviken (ML) och 12.6, 6.7 och 17.8 Västerfärnebo (BE m.fl.).

- Kornknarr *Crex crex*. 1-2 ex. i maj-juni vid Asköviken (BK m.fl.) och 1 ex. 30.5-5.6 Ramnäs (NK).
 Strandskata *Haematopus ostralegus*. 1 ex. 19-20.4 Östersjön (BE, TS), 8.5 Gnien (SL) och 30.5 Fläcksjön (NK).
 Fjällpipare *Eudromias morinellus*. 1 par 21.5 Löten, Västerfärnebo (KE).
 Kustpipare *Pluvialis squatarola*. Vårobservation: 2 ex. 27.5 Västersjön (BE). Höstobservationer: 1 ex. 8.8 Västersjön (BE), 10 ex. 19.9 Gnien (BE), 2 ex. 20.9 (LL) och 1 ex. 25.9 Asköviken (LL, PM).
 Roskarl *Arenaria interpres*. 1 ex. 23.5 Fläcksjön (LL).
 Dubbelbeckasin *Gallinago media*. 1 ex. 16.5 Frövisjön (BO, MP).
 Rödspov *Limosa limosa*. 1 ex. 17.4 Gnien (SL). 2-4 ex. 25.4-5.5 Fläcksjön (SB m.fl.).
 Småsnäppa *Calidris minuta*. 2 ex. 27.5 Frövisjön (BO). Dessutom höstobservationer.
 Myrsnäppa *Limicola falcinellus*. I SOF:s förteckning, 6:e uppl., är arten ej uppgiven som funnen i Vstm. Minst 3 observationer föreligger dock: 1 ex. 4.6.64 Asköviken (CS), 2 ex. 14.8.68 Amännningen, Virsbo (IG) och 3 ex. 31.8.69 Lagårdsjön, Strömsholm (BK).
 Vittrut *Larus hyperboreus*. 1 ex. 24.3 Gnien (BE). Ny för Vstm.
 Svartfärna *Chlidonias niger*. 2 ex. 29.5 (HE) och 1 ex. 1.6 Gnien (SL). 2 ex. 30.5 Fläcksjön (NK). 12-15 par häckade vid Asköviken (BK).
 Ringduva *Columba palumbus*. 1 ex. 16.1 Asköviken (LL). Ingen känd övervintring tidigare.
 Hökuggla *Surnia ulula*. 1 ex. 26.9 Asköviken (AL, HH). Flera iakttagelser i senare delen av nov. kring Tidö, Rytterne (HJ).
 Hornuggla *Asio otus*. 1 ex. övervintrade i Storå (OA).
 Jorduggla *Asio flammeus*. 1-2 ex. april-juni Asköviken (LL m.fl.). 1 ex. 26.4-5.5 (SS m.fl.) och 18.7 Frövisjön (BO), 29.4 Storå (OA), 1.5 Ströms-